

Блажко О.О., студентка

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

СТРАТЕГІЧНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ: ПРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

В міру розвитку економіки керівники підприємств, менеджери різних рівнів мають дедалі більше уваги приділяти розв'язанню стратегічних проблем, обумовлених перспективами розвитку підприємства. Сучасні економічні умови, які характеризуються динамічністю та складністю кон'юнктури ринку, посиленням конкурентної боротьби, швидкими та непередбачуваними змінами законодавства, вимагають стратегічного підходу до процесу управління. Такий підхід дає змогу підприємствам своєчасно та адекватно реагувати на зміни в середовищі їх функціонування та формувати конкурентні переваги, що в довгостроковій перспективі забезпечить зростання вартості господарських одиниць і досягнення ними стратегічних цілей.

Світова практика бізнесу показує, що більшість організацій, які досягли значних результатів у бізнесі, завдячує саме впровадженню системи стратегічного управління. Стратегічне управління – багатоплановий, формально-поведінковий управлінський процес, який допомагає формулювати та виконувати ефективні стратегії, що сприяють балансуванню відносин між організацією, включаючи її окремі частини, та зовнішнім середовищем, а також досягненню встановлених цілей[2].

Роль стратегічного аналізу в системі управління підприємством визначається його перевагами, які дають змогу: створити інформаційну базу для прийняття стратегічних рішень на основі оцінювання внутрішнього та зовнішнього середовища; зменшити негативний вплив змін зовнішнього та внутрішнього середовища на результати діяльності підприємства; вчасно реагувати на зміни та вносити відповідні корективи до стратегії, яка реалізується на цьому етапі діяльності господарюючого

суб'єкта; визначити необхідний рівень потенціалу підприємства та дію чинників зовнішнього середовища, які у поєднанні дають змогу досягти його стратегічних цілей[1].

Цілі стратегічного аналізу мають забезпечуватись за рахунок високого професіоналізму і мистецтва управлінців, тісного зв'язку організації з зовнішнім середовищем, включення всіх працівників до реалізації стратегічних цілей і завдань. Проведення стратегічного аналізу розвиває в менеджерів здатність до стратегічного мислення й, тим самим, створює основу для впровадження в організацію концепції стратегічного управління.

Об'єкти стратегічного аналізу визначаються відповідно до цілей, які ставить перед собою керівництво підприємства. Більшість дослідників до об'єктів стратегічного аналізу відносять: стратегічні господарські підрозділи (підрозділи диверсифікованої компанії), стратегічні зони господарювання (сегменти ринку), сектори бізнесу (напрями діяльності), окремі продукти (товари, послуги), фінанси, інвестиційні проекти. Об'єктом може бути і підприємство загалом[1].

Стратегічний аналіз має здійснюватися на кожному етапі: від формування до реалізації та контролю за реалізацією стратегії. Аналіз у стратегічному управлінні – необхідна передумова кожного наступного управлінського циклу, процедура, яка призначена для вияву причин успіху або неуспіху стратегічної діяльності. Стратегічний аналіз, на відміну традиційного ретроспективного аналізу, спрямований на вирішення довгострокових глобальних проблем з метою посилення конкурентоспроможності підприємства та його ринкової привабливості[2].

У процесі стратегічного аналізу визначаються позиції бізнесу на даний момент та дії, які необхідно зробити, для того щоб їх зберегти або покращити в умовах мінливого ринкового середовища. Найбільш розповсюдженим засобом оцінки стратегічного положення підприємства є SWOT – аналіз, який складається з двох розділів. Його перший розділ

спрямований на вивчення зовнішніх можливостей та загроз, які можуть виникнути у підприємства у сьогоденні і майбутньому. У цьому розділі виявляються стратегічні альтернативи. Другий розділ пов'язаний з дослідженням сильних та слабких сторін підприємства. У цьому розділі оцінюється потенціал підприємства. Таким чином, за допомогою SWOT-аналізу можна виявити сильні сторони та переваги економічної стратегії підприємства, розглянути слабкі місця які потребують коректування виходячи зі стратегічної точки зору, оглянути наявні можливості, що дозволять підприємству отримати успіх як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках при умові доступу до ресурсів. А також SWOT – аналіз дозволяє розглянути загрози, які надають можливість активізувати менеджерів на стратегічні дії для захисту та ефективного управління економічною стратегією підприємства[3].

Отже, ефективне функціонування підприємства визначається тим, наскільки вдало воно взаємодіє із зовнішнім середовищем. Це можливе за умови здійснення підприємством стратегічного управління та застосування стратегічного аналізу, який сьогодні потребує вдосконалення методики його проведення. Розглянуті та запропоновані підходи до стратегічного аналізу дали змогу визначити його місце та роль в управлінні підприємством.

Список літератури:

- 1) Загородній А. Стратегічний аналіз у системі «економічний аналіз – стратегічний менеджмент» / А. Загородній, Г. Кіндрацька // Збірник наукових праць. Економічний аналіз. – 2008. – № 3 (19) – С. 165–169.
- 2) Петрицька О.С. Економічний аналіз: перспективи розвитку / О.С. Петрицька // Проблеми і перспективи економіки та управління. Теоретичні проблеми розвитку національної економіки. – 2015. – № 3 (3) – С. 67–71.

- 3) Черниш С. С. Огляд методик аналізу інвестиційної привабливості підприємства / С. С. Черниш // Інноваційна економіка. – 2013. – № 5 – С. 87–92.